

ILMAPUOLUSTUSLIITON PIIRISTÄ.

Viipurin lentonäytös.

Ilmailuviikon ohjelma Viipurin osalta onnistui suurin piirtein katsoen erinomaisesti. Varsinkin ilmapuolustuksemme hyväksi tehty propaganda tuotti varmasti hyviä tuloksia. Tosin lentonäytös voittamattomien luonnonesteiden takia täytyi keskeyttää, ja varsin vaihtelevaksi ja mielenkiintoiseksi suunnitellusta ohjelmasta jättää pois monta numeroa, mutta siitä huolimatta ennätti näytöstä seuraamaan saapunut lähes viisituhannen yleisöpaljous tutustua lentoaseeseen ja lentäjiemme suorituksiin ainakin sen verran, ettei aihetta suoranaiseen tyytymättömyyteen sen keskuudessa liene ollut. Päinvastoin näki selvästi, että suuri yleisö käsitti täydellisesti lentonäytöksen keskeyttämisen välttämättömyyden. Jo koneiden esittelyn aikana alkoi Uuraasta päin lähestyä tiheä sumuverho, ja kovaäänisen kautta saatiinkin kohta kuulla, että sumu pakottaa supistamaan lentonäytöksen ohjelmaa melkoisesti. Ennen sumupilven tihenemistä ennätettiin kuitenkin suorittaa muutamia ohjelmanumeroita. Yleisön kannalta oli niistä epäilemättä kaikkein kiintoisin laskuvarjohyppy, joka lisäksi muodostui ilmailuhistoriamme merkkitapaukseksi sikäli, että tämä oli ensimmäinen kerta Suomessa, jolloin nainen pudottautuu lentokoneesta laskuvarjon varassa!

Kun kovaäänisen välityksellä yleisöä oli tutustutettu eri lentokoneyppöihin ja tiedustelu- ja viestiyhteyksineen olivat vaihtaneet maassa olevan tiedotus- aseman kanssa tiedonantojaan, kiintyi-kin huomio korkealla ilmassa liitelevään lentokoneeseen. Kovaääninen kuulutti, että koneesta tullaan heittämään ensin laskuvarjoilla tavaraa, minkä jälkeen saadaan nähdä ensimmäisen kerran Suomessa naisen suorittavan laskuvarjohypyn. Tämän rohkean teon toteuttaja oli neiti Sirkka Kopra, Viipurista. Kohta havaittiinkin lentokoneesta hiljalleen puotavan kolme laskuvarjoa, joista kunkin varassa oli tavaralähetys. Ja sitten teki lentokone pari pitkää kaartoa kääntyen lopulta vastatuuleen, mikä oli merkinä siitä, että lentonäytöksen päänumero, laskuvarjohyppy saattoi tapahtua millä hetkellä hyvänsä. Jännitys yleisön keskuudessa oli nyt todella suuri, kaikki tuijottivat kiinteästi korkeuksissa olevaan koneeseen. Akkia nähtiinkin sieltä "ti-pahtavan" jonkin mustan "mökkälleen", ja muutaman sekunnin kuluttua aukeni valkoinen varjo alkaen hiljalleen ja kannattimissaan riippuvaa reipasta neitosta lujasti heiluttaen laskeutua Tervaniemen jälle. Nyt ei enää ollut mitään väli- töntä vaaraa olemassa, hyppy oli onnistunut mainiosti, ainoastaan jälle tulo ehkä vielä saattaisi aiheuttaa jonkin lie- vän kolhiutuman tai vamman. Moottori-

LENTONÄYTÖKSEN SANKARITAR
neiti Sirkka Kopra laskuvarjoineen.

kelkka lähti kiireesti laskeutumispaikalle kiidätien kohta täysin vahingoittumaton päivän sankarittaren katsomon edustalle suuren yleisöjoukon vastaanottaessa urhean neitosen vilkkain suosio-osoituksin ja hyvä-huudoin. Viipurin Ilmapuolustusyhdistyksen puheenjohtaja, kauppias Eevert Kilpiä ojensi nti Kopralle kauniin kukkavihkon kiittäen häntä samalla esimerkillisestä ja tervet- tää ilmailuhenkeä osoittavasta kelpo su- rituksestaan.

Kun vielä oli saatu nähdä jälle ase- tettuja viholliskuvia vastaan lentokoneis- ta suunnattua konekivääriammuntaa, ilmoitettiin kolmen pommituskoneen nousseen ilmaan tarkoituksella heittää muutamia tuhoavia pommeja jääkentan poikki kulkevaan junaan. Kohta kuului- kin ilmasta voimakasta surinaa, mutta tähyilemisestä huolimatta ei silmä konei- ta erottanut. Ne olivat jo läpäisemättö- män sumuverhon sisässä. Sääsuhteet oli- vat jo niin vaikeat, ettei lentonäytöksen jatkaminen voinut enää tulla kysymyk- seenkään. Tutustuttuaan vielä pienois- lennokkinäyttelyyn alkoi yleisö hiljalleen poistua paikalta.

Sääsuhteiden vuoksi lentonäytös muo- dostui siis odotettua laimeammaksi, mutta eräässä suhteessa se kuitenkin tarjosi suorastaan yllättäviä vaikutteita lentoaseemme toiminnasta. Nyt nimit- täm suurella yleisöllä oli tilaisuus tode- ta, miten äärimmäisen epäkiitollisissa- kin olosuhteissa lentäjien on pystyttävä työskentelemään. Esim. pommituslento- koneiden etsiessä turhaan sumun keskel- lä maalia ja ilmatorjuntatykistön koet- taessa suunnata näkymättömään "vihol- liseen" tulensa oli tilanne tosiaankin täy- sin "taistelunmukainen". Mittarien ja muiden teknillisten apuneuvojen avulla

Vaasan lentonäytös.

Lentonäytös Vaasassa toisena pää- säispäivänä onnistui hyvin. Yleisöä oli n. 3,500 henkeä. Ilma ei ollut kuiten- kaan niin hyvä kuin edellisinä päivinä. Puuskainen tuuli m.m. aiheutti sen ettei luvattua laskuvarjohyppyä voitu suorit- ta. Muuten sujui näytöksen järjestely- puoli moitteettomasti, vaikka kovan tuu- ler. takia ohjelmanumeroita ei voitukaan suorittaa aivan minuutilleen.

Näytös alkoi koneiden rullaus- ja len- toesittelyllä. Koneista oli neljä Kauha- van ilmailukoulusta, kaikki erityyppisiä, Helsingistä olivat saapuneet Helsingin suojelukunnan Pikku-Junkers ja Vaasan Raution ohjaamana, kapteeni Väinö Bre- merin Pikku-Junkers ja helsinkiläinen hra Laurila Sääski-koneella. Lisäksi ot- tivat näytökseen osaa Vaasan merivarti- olaitoksen Junkers-kone ja Vaasan Ilmapuolustusyhdistyksen Kurki, kumpi- kin luutn. Nissisen ohjaamana.

Esittelyn jälkeen kohosi ilmaan Smo- lik-koulukone, jota ohjasi lentomestari Vesander, Maastakäsin laskettiin ilmaan säähavaintopalloja, joita Smolik ryhtyi rikkomaan. Monta ei tainnut säilyä Smo- likin potkurilta niistä kymmenkunnasta pallosta, jotka ilmaan laskettiin. Pieniä paukahduksia vain kuului yleisömeren yläpuolella, kun lentomestari Vesander punaisella koneellaan "surmasi" pilot- palloja.

Senjälkeen esitti lentomestari Heillä englantilaisella Martinsydellä syöksy- pommitusta. Yleisön eteen jälle oli ha- vuista rakennettu pieni maali, jonka hal- kaisija oli n. 10 metriä. Tuota maalia kchden syöksyi hävittäjä kuin haukka yläilmoista. Sopivalta korkeudelta se pu- dottii pomminsa, kallistui taas vaakasuo- raan ja kiisi pois koneen käydessä täy- dellä voimallaan.

Neljä kertaa syöksyen pudotti Martin- syde neljä pommia, joista kaksi osui täsmälleen maaliin.

Mielenkiintoinen näyttelynumero oli myöskin viestinsiepaus ja heitto, jota luutnantti Hall esitti Potez-maatiestel- lukoneella. Tämä on eräs tapa, jolla lentokone voi olla yhteydessä maan kans- sa ja päinvastoin. Yleisön eteen jälle vietiin viestintelineet. Niiden yli lensi lentokone, josta riippuvassa nuorassa

on lentäjien kyettävä selviytymään täl- laisistakin vaikeuksista. Lentonäytös- tilaisuudessa ei luonnollisestikaan voida ryhtyä tässä suhteessa minkäänlaisiin "riskeihin".

Lentonäytöksen jälkeen tarjosi Viipu- purin Ilmapuolustusyhdistys lentonäy- töksen osanottajille ravintola Espilässä päivälliset. Tilaisuudessa oli läsnä myös ilmapuolustuksen komentaja eversti Lundqvist.

oleva koukku sieppasi viestitelineillä olevan nuoran viestikoteloineen. Ensimmäisellä yrityksellä ei koukku siepannut, kun telineet vioittuivat, mutta toinen yritys onnistui sitä paremmin. Tehtävän taitaminen on sodan aikana tärkeätä silloin, kun ei ole lentokenttää käytettävänä tai kun lentäjällä ei ole aikaa laskeutua maahan. Samaten sai yleisö nähdä viestinpudotuksen lentokoneesta maahan, mikä sekin onnistui hyvin.

Taitolentoa Martinsydellä esitti vääpeli Verho. Siinä meni syöksykierteitä, silmukoita y.m., joita yleisö jännittyneenä katseli.

Sitten heitettiin kahdesta koneesta maata kohden herrat "Olkinen" ja "Hiekkanen" saksalaiset tavaralaskuvarjot suojanaan. Herra "Hiekkanen" (hiekkapussi) putosi maahan kuin kivi, koska laskuvarjo ei jostakin syystä auennut, mutta hra "Olkinen" purjehti sitävastoin kauniisti lähelle Sundomin rantaa.

Lopuksi heitteli luutn. Nissinen Kurjesta yleisöjoukkoon kumipalloja, jotka synnyttivät pikkupoikien kesken kiihkeitä kilpajuoksuja. Samaten lenteli kapt. Bremer koneellaan heitellen alas lento-lehtisiä.